

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ Α΄ (*)

**Ὑπό τοῦ Μητροπολίτη Κυρηναίας
κ. ΠΑΥΛΟΥ.**

Συμπληρώνονται φέτος τρία χρόνια ἀπό τήν πρός Κύριον ἐκδημίαν τοῦ ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου πρώην Κύπρου Χρυσοστόμου Α΄. Στίς 22 Δεκεμβρίου 2007 ὁ μακαριστός Πρωθιεράρχης ἐγκατέλειψε τά ἐγκόσμια μετὰ ἀπό πολύχρονη ἀσθένεια. Ἀνέλαβε σέ δύσκολους καιρούς τήν πηδαλιουχία τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας καί ἀγωνίσθηκε μέ σθένος γιά νά παρηγορήσει καί στηρίξει τό ξεριζωμένο ποίμνιό του καί νά ἀνορθώσει τό φρόνημα τοῦ λαοῦ. Πιστός στήν ἀποστολή του, μέ τά φλογερά κηρύγματά του ἀφύπνιζε τίς συνειδήσεις ὅχι μόνο στά θέματα τῆς Πίστεως, ἀλλά καί τῆς δικαίωσης τῆς μαρτυρικῆς μας νήσου. Ἀμετάθετος στόχος του ἦταν ἡ ἀποχώρηση τῶν κατοχικῶν στρατευμάτων καί ἐποίκων, ἡ ἀνεύρεση τῶν ἀγνοουμένων, ἡ ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας καί ἡ ἐπιστροφή ὅλων τῶν προσφύγων στίς πατρογονικές τους ἐστίες. Ἀγωνίσθηκε μέ φλογερό ζῆλο γιά τό κῦρος τῆς Ἐκκλησίας καί τή δικαίωση τῆς πατρίδας.

Ὡς ἀκάματος ἐργάτης τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου καί ἀνυποχώρητος ἀγωνιστής ὑπέρ τῶν ἐθνικῶν δικαίων τοῦ λαοῦ, ἔπεσε ἐπὶ τῶν βωμῶν τῶν ἐπάλλξεων. Κλονίσθηκε ἀνεπανόρθωτα ἡ

*) Ἐλέχθη στίς 19 Δεκεμβρίου 2010 στόν καθεδρικό ναό Ἀπ. Ἰωάννη Θεολόγου Λευκωσίας.

υγεία του καί οδηγήθηκε πρὸς τὸν τάφο. Καί ναί μὲν ὁ ἴδιος δέν βρίσκεται σωματικά ἀνάμεσά μας, πλὴν ὅμως ἡ ἀνυποχώρητη διεκδικητικότητα του γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ μαρτυρικοῦ λαοῦ παραμένει ζωηρά στὴ μνήμη μας καί μᾶς καθοδηγεῖ.

Ἰδιαίτερος στίς δύσκολες αὐτές μέρες πού διανύουμε εἶναι ἀνάγκη νά ἀκούσουμε τὴν ἀγωνιστική φωνή του γιὰ νά ἀντλήσουμε διδάγματα ἀπὸ τὴν πατριωτική στάση καί ζωὴ του. Διότι, δυστυχῶς, ἡ προτεινόμενη λύση τῆς Διζωνικῆς Δικαιοδικῆς Ὁμοσπονδίας, στὴν ὁποία ὁ ἴδιος μέχρι τέλους μέ σταθερότητα ἐναντιώθηκε, προβάλλεται μέ ἐμμονὴ ἀπὸ τὴν πλευρά μας ὡς ἡ μόνη ἐπιλογή γιὰ λύση τοῦ Κυπριακοῦ.

Αὕτη, ὅμως, ἡ μορφή λύσης δέν θά φέρει τὴν ποθητὴ δικαίωση, ἀλλὰ τὴ διάλυση τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, τοῦ μόνου ἰσχυροῦ καί ἀποτελεσματικοῦ διπλωματικοῦ ὅπλου πού ἀπέμεινε στὰ χέρια μας. Ἡ φυλετική καί ἄδικη αὕτη λύση τῆς Διζωνικῆς παραβιάζει τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, παγιώνει καί νομιμοποιεῖ τὰ τετελεσμένα τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς καί καταργεῖ τὴν Κυπριακὴ Δημοκρατία. Ἡ ρατσιστικὴ αὕτη λύση ἀναβαθμίζει τὸ ψευδοκράτος καί στερεῖ γιὰ πάντα ἀπὸ τοὺς νόμιμους κατοίκους τὴν ἐπιστροφή στίς περιουσίες τους. Ἡ Διζωνικὴ Δικαιοδικὴ Ὁμοσπονδία οὔτε δίκαιη εἶναι, οὔτε ἐδράζεται πάνω σέ ἀρχές. Τοῦναντίον, καταπατεῖ κάθε δημοκρατικὴ ἀρχή καί ἐγκαθιδρύει καθεστῶς «ἀπαρτχάιντ», πού ἀκόμη καί οἱ αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς τὸ ἀποτίναξαν μετὰ βδελυγμίας. Εἰδικά, γιὰ μᾶς τοὺς πρόσφυγες, μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ δικαίωμα ἰδιοκτησίας καί ἐλευθέρης ἐγκατάστασης καί μᾶς στερεῖ τὰ πολιτικά δικαιώματα στό λεγόμενο συνιστῶν κρατίδιο. Αὕτη ἡ λύση θά εἶναι ἡ ἀπαρχὴ νέων δεινῶν γιὰ τὸ μαρτυρικό νησί μας, γιατί δέν θά μπορεῖ νά λειτουργήσει, ἀλλὰ θά καταρρεύσει σάν χάρτινος πύργος.

Ἐνεκα τῆς συνεχοῦς ἄτεγκτης στάσης τῆς Τουρκίας καί τῆς δικῆς μας λανθασμένης πορείας, οἱ συνομιλίες βρίσκονται σέ δραματικά ἀδιέξοδα, γιατί ἄρχισαν χωρίς τίς ἀπαραίτητες προ-

υποθέσεις. Είναι βαρύτατες και άσήκωτες οι ευθύνες των χειριζομένων τό μέλλον του άδικημένου αυτού λαού. Μέ την άδράνεια και την ήττοπαθή διάθεσή τους, κατάφεραν νά μετατραπεί τό Κυπριακό από διεθνές έγκλημα εισβολής και κατοχής, σέ πρόβλημα διακοινοτικής διαφορᾶς, άποενοχοποιώντας έτσι την Τουρκία, ή όποία χωρίς νά υπολογίζει την Κυπριακή Δημοκρατία, συμπεριφέρεται μέ περισσή ύπεροψία και άλαζονεία. Λόγω των δικών μας λανθασμένων χειρισμών, υποθάλπεται ή άδιαλλαξία της και καθίσταται ό λαός μας ένοχος γιά όσα ύποφέρει ένεκα της συνεχιζόμενης παράνομης κατοχής.

Άντί ή πλευρά μας νά έστιάζει τόν άγώνα της στή διπλωματική ύπεροχή της ως μέλους της ΕΕ, γιατί τό πολιτικό άνισοζύγιο, πού προσπάθησαν νά μάς επιβάλουν μέ την τουρκική εισβολή, άνατράπηκε μέ την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ, έμφοβη και περιδεής, μέ τίς άπαράδεκτες παραχωρήσεις και «γενναίες προσφορές» της πρός τόν κατακτητή, παρέμεινε προσκολλημένη στό άρμα των Άγγλοαμερικανών, έχοντας τή ψευδαίσθηση ότι μέ τή συμπεριφορά του καλού παιδιού θά άποσπάσει δήθεν την εύνοια και συμπαράστασή τους. Είναι προφανές ότι ή Τουρκία εργάζεται γιά διασφάλιση των στρατηγικών και έπεκτατικών της συμφερόντων. Όλες οι προσπάθειές της έπικεντρώνονται στην δική της άποενοχοποίηση και την άποαναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ή Τουρκία άπεργάζεται την πλήρη τουρκοποίηση της Κύπρου και μιλά γιά λύση δύο κρατών, δύο λαών, δύο κυριαρχιών, δύο οικονομιών και έπιμένει στην άναγνώριση του ψευδοκράτους. Μέ την ένθάρρυνση της διεθνούς ύποκρισίας και τίς άπαράδεκτες προτάσεις της πλευρᾶς μας, άποκαλούνται οι σφετεριστές των κατεχομένων περιουσιών μας ως χρήστες, άμφισβητείται τό καθεστώς των νομίμων ιδιοκτητών και άρχίζει πολύπλοκη διαδικασία, ή όποία ουδέποτε θά όδηγήσει στην άνάκτηση των περιουσιών τους. Ή πλευρά μας, όμως, έξακολουθεϊ νά έμμένει προσ-

κολλημένη στη λύση της Διζωνικής, ή όποία είναι άποτυχημένη προσέγγιση, πού όδηγεϊ μόνο σέ δραματικά άδιέξοδα.

Ή Τουρκία συνεχίζει νά προκαλεϊ τά αίσθήματα του λαού μας μέ τον έξευτελισμό των έγκλωβισμένων, την βεβήλωση των ιερών καί όσίων μας, την άπαγόρευση συντήρησης των έτοιμόρροπων κατεχομένων χριστιανικών μνημείων μας καί την τέλεση της Θείας Λειτουργίας από τον Έπίσκοπο Καρπασίας στην κατεχόμενη Ίερά Μονή του Άποστόλου Άνδρέα. Καί, όμως, δέν άκούσαμε από τους κυβερνώντες καμιά φωνή διαμαρτυρίας, προφανώς μή τυχόν καί χαλάσει τό «καλό» κλίμα των συνομιλιών. Όμως μέ τίς ψευδαισθήσεις καί τους λανθασμένους χειρισμούς δέν έξασφαλίζεται ή φυσική καί έθνική έπιβίωση του Κυπριακού Έλληνισμού.

Άντί νά καταγγελθεί, ότι έξακολουθεί νά παραβιάζει τό Σύμβαμα της Κυπριακής Δημοκρατίας μέ τή συνεχιζόμενη παράνομη κατοχή, άφήνεται νά παρουσιάζεται ως άνεξάρτητος παρατηρητής, πού μάλιστα ενδιαφέρεται, έστω καί φραστικά, για την πρόοδο της διαδικασίας των συνομιλιών. Έπρεπε οί έγγυήτριες δυνάμεις Τουρκία καί Βρετανία μέ τή δική μας πρωτοβουλία νά πιεσθούν έπιτέλους από τή διεθνή Κοινότητα νά σεβασθούν τό ύπ' αútων παραβιασθέν Σύμβαμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, καί όχι νά τίς άφήνουμε μέ τή σιωπή μας άνενόχλητες νά συνεχίζουν νά τό ύπονομεύουν.

Τραγική κατάληξη της άποτυχημένης πολιτικής μας είναι ή τελευταία έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ήνωμένων Έθνών, ό όποιος άποενοχοποιεί την Τουρκία, φθάνοντας στό σημείο νά θεωρεί τή στάση της έποικοδομητική για τίς διεξαγόμενες συνομιλίες καί επί πλέον νά μάς άπειλεϊ καί έκβιάζει. Έπισείει τον κίνδυνο της άπόσυρσης της είρηνευτικής δύναμης από τό νησί καί δρᾶ καί ένεργεί έκτός των πλαισίων των άρμοδιοτήτων του, προετοιμάζοντας, έμμέσως πλήν σαφώς, άσφυκτικά χρονοδιαγράμματα καί έπιδιαιτησίες.

Άντί νά συμπεριφέρεται ως θεματοφύλακας του Καταστατι-

κοῦ Χάρτη, τῶν Ἀρχῶν καί Ἀξιῶν τοῦ ΟΗΕ, σεβόμενος τήν κυριαρχία καί ἐδαφική ἀκεραιότητα τοῦ ἀνεξαρτήτου Κράτους μέλους τῶν ΗΕ καί τῆς ΕΕ, μέ τήν ἐνθάρρυνση τῶν Ἀγγλοαμερικανῶν καί τή δική μας ὀλιγωρία, ἐπεμβαίνει κατάφωρα στά ἐσωτερικά τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, τήν ὁποία ὑποβαθμίζει, ἐξισώνοντάς την μέ τό παράνομο ψευδοκράτος, ἀφοῦ τήν χαρακτηρίζει ὡς «ἐξουσία τοῦ Νότου». Ἀντί ἡ πλευρά μας μετά τήν ἀνεπίτρεπτη αὐτή ἔκθεση νά ἀντιδράσει διαμαρτυρούμενη ἄμεσα καί δυναμικά, θεώρησε ἀντίθετα, ὅτι ὑπάρχουν καί θετικά στοιχεῖα σ' αὐτήν.

Τό μόνο πού ἀνησυχεῖ τοὺς Ἀγγλοαμερικανούς καί τοὺς δικούς μας, οἱ ὁποῖοι πιστά τοὺς ἀκολουθοῦν, εἶναι πῶς νά πουλήσουν τή λύση στόν προδομένο λαό, ἀδιαφορώντας γιά τό περιεχόμενό της. Προσπαθοῦν ἐναγωνίως νά τόν πείσουν νά δεχθεῖ τήν Διζωνική, ἡ ὁποία οὔτε δίκαιη εἶναι, οὔτε βιώσιμη, οὔτε λειτουργική. Ἡ ἐμμονή στή λύση τῆς ΔΔΟ διαιωνίζει τό ἀδιέξοδο, ὅπως αὐτό ἔχει ἀποδείξει ἡ ἱστορική πραγματικότητα. Καιρός εἶναι νά στραφοῦμε σέ συνεπεῖς καί ἰσχυροὺς συμμάχους καί νά ἀπεγκλωβισθοῦμε ἀπό τή λυκοφιλία τῶν Βρετανῶν, οἱ ὁποῖοι μεθοδεύουν τήν κατάργηση τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Νά τοὺς πείσουμε δέ, ὅτι, λόγω τῶν ἀπροκάλυπτων κινήσεων τους ἐναντίον τῶν συμφερόντων τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, θεωροῦνται ἐχθροί, καί συνεπῶς ἀνεπιθύμητοι στίς Βάσεις, πού διατηροῦν σέ βάρος μας. Αὐτό ἐπιβάλλει ὁ αὐτοσεβασμός, ἡ τετράγωνη λογική καί ἡ ἐθνική ἀξιοπρέπεια.

Εἶναι καιρός οἱ κρατοῦντες νά ἀφουγκρασθοῦν ἐπιτέλους τίς ἔκδηλες ἀνησυχίες τοῦ λαοῦ καί νά μή ὑποβαθμίζουν μέ εἰρωνική διάθεση τήν ἀποδοκιμασία του γι' αὐτήν τή μορφή λύσης, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ στόν καταποντισμό τῶν ἐλπίδων καί προσδοκιῶν του καί ἄς παύσουν νά θεωροῦν τήν ἔκφραση ἀπαρέσκειας γιά τόν κατήφορο, ὅπου ὁδηγοῦν οἱ λανθασμένες ἐνέργειές τους, ὡς «ψευδοπατριωτισμό». Τό αἰσθητήριο τοῦ λαοῦ εἶναι ἀλάνθαστο καί

δέν ὁδηγεῖται ἀπό εὐσεβοποθισμούς. Λόγω ἀκριβῶς ἔλλειψης στρατηγικῆς καί ὑψηλῶν στόχων ἀπουσιάζει ἡ ποθητή ἐνότητα μεταξύ λαοῦ καί πολιτικῆς ἡγεσίας. Ὁ λαός εἶναι ἔτοιμος γιά ἐνότητα, γύρω ὅμως ἀπό ἀρχές καί ἀξίες, καί ὄχι ἀπό πρόσωπα, ὅσον ψηλά καί ἂν αὐτά βρίσκονται στήν ἐξουσία, γιατί δέν ἔχουμε προσωπολατρεία. Τότε θά εὐλογήσει καί ὁ Θεός τούς κόπους καί τίς προσπάθειές μας. Εὐσεβοποθισμοί εἶναι νά ἐπιμένουν νά συζητοῦν γιά τό βίαιο διαμελισμό τοῦ λαοῦ, λόγω διαφορετικῆς γλώσσας καί θρησκείας, καί τήν αὐτοδιάλυση τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί ταυτόχρονα νά ἔχουν τήν ψευδαίσθηση, ὅτι θά συγκρατήσουν τήν ἀδηφαγία τοῦ Ἀττίλα, θά ἐξημερώσουν τήν τουρκική θηριωδία καί θά διασφαλίσουν τά ἀνθρώπινα δικαιώματα.

Κανείς δέν θά μπορέσει νά ἐξαναγκάσει τήν Ἐκκλησία νά σιωπήσει καί νά μὴ διακηρύττει τήν ἀλήθεια. Μπροστά στόν κίνδυνο τουρκοποίησης τῆς Κύπρου καί ἐξαφάνισης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ἀρχιεπίσκοπό μας δέν θά διστάσει, ὅπως καί τήν περίοδο πρό τοῦ Δημοψηφίσματος, ὅτε ἀπέρριψε τό ἐπάρατο σχέδιον Ἀνάν, πού προνοοῦσε τή ΔΔΟ, νά ὑπερασπίσει μέ παρρησία τήν ἐλευθερία, τή δικαιοσύνη καί τή δημοκρατία καί νά διαφωτίζει τόν λαό καί νά τόν ὑποστηρίξει, ὥστε νά ἀπορρίψει μιὰ διαφαινόμενη ἄδικη λύση, ἡ ὁποία θά ἐξουδετερώνει τήν φυσική καί ἐθνική μας ἐπιβίωση στό νησί μας.

Μακαριώτατε,

Ὁ ἀείμνηστος προκάτοχός σας δέν ἔπαψε νά διακηρύττει παντοῦ, ὅτι τό Κυπριακό εἶναι θέμα εἰσβολῆς καί συνεχιζόμενης παράνομης κατοχῆς. Εἶναι, λοιπόν, ἀνάγκη γιά ἀναπροσαρμογή τῆς μέχρι τοῦδε πολιτικῆς, χάραξη νέας ἐθνικῆς γραμμῆς, ἀλλαγὴ στρατηγικῆς καί ἐπανατοποθέτησης τοῦ Κυπριακοῦ ὡς διεθνοῦς ἐγκλήματος εἰσβολῆς καί κατοχῆς.

Ἀδελφοί μου,

Ἀνηφορική παραμένει ἡ πορεία μας, γεμάτη ἀπό πολλά ἐμπόδια. Σᾶς καλοῦμε σέ ἐγρήγορηση. Μή ξεγελιέστε ἀπό κούφια καί χωρίς ἀντίκρουσμα συνθήματα. Συνειδητοποιεῖστε, ὅτι ἡ λεγόμενη «εὐελιξία» δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρά συνεχεῖς ὑποχωρήσεις καί μονομερεῖς παραχωρήσεις πρὸς τὸν κατακτητὴ, ὥστε μέ τὴν ἄδικη καί ἑτεροβαρῆ συνθηκολόγηση νά προσεγγισθοῦν οἱ τουρκικές θέσεις γιὰ νά συγκατανεύσει σέ λύση.

Ἐλπίζουμε στὸν Κύριο καί προσευχόμαστε σ' Αὐτόν, ὅπως χαρίζει τὸν θεῖο φωτισμὸ στοὺς χειριζομένους τὸ Κυπριακὸ καί μετάνοια σέ ὅλους, ὥστε νά «ἐπιβλέψει ἰλέω ὄμματι ἐπὶ τὴν κάκωσιν ἡμῶν» καί μᾶς ἐπιβραβεύσει μέ τὴν πολυπόθητη ἀπελευθέρωση ἀπὸ τοὺς Τούρκους εἰσβολεῖς καί τοὺς ἐποίκους. Ἀμήν!
